

จุลนิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาฤทธิฆ่าเหาของแชมพู
ที่ได้จาก น้อยหน้า ไบยอ และ
น้ำมันจากใบตะไคร้หอม

โดย

นางสาว อัมพร

อิวสวัสดิ์

นางสาว อานันตยา

เอื้อนิธิรัตน์

นางสาว อารีย์

ชาวชำนาญ

จุลนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาบัณฑิต

ประจำภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2543

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ชื่อจุลินทรีย์ : การศึกษาฤทธิ์ฆ่าเหาของแชมพูที่ได้จาก น้ำมัน เบบีย และน้ำมันจากใบตะไคร้หอม

ผู้วิจัย : นศภ.อัมพร	อิวสวัสดิ์	839174
นศภ.อานันตยา	เออนิธิรัตน์	839177
นศภ.อารีย์	ชาวชานาญ	839179

อาจารย์ที่ปรึกษา : ภก.อ.ดร.สมลักษณ์ คงเมือง

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : ภก.ผศ.ดร.อุทัย ไสธนะพันธุ์

บทคัดย่อ

เหาเป็น Ectoparasites เป็นแมลงที่เป็นพาหะของโรคหลายชนิด เช่น Epidemic typhus, Trench fever, Epidemic relapsing และเป็นปัญหาที่สำคัญของทางสาธารณสุข การรักษาโดยส่วนใหญ่จะใช้ยาฆ่าเหาที่เป็นสารเคมี ซึ่งจะทำให้เกิดการระคายเคืองต่อผิวหนัง เส้นผม ได้ง่าย และอาจเป็นอันตรายต่อตา เช่น Gamma benzene hexachloride , Benzyl benzoate , Lindane

ดังนั้นคณะวิจัยจึงสนใจการศึกษาการนำสมุนไพรมาใช้แทนสารเคมี และสนใจการเตรียมในรูปแบบ Shampoo เนื่องจากเป็นรูปแบบที่สะดวกในการใช้ จากการศึกษาค้นคว้าพบว่าสมุนไพรที่สามารถฆ่าเหาได้ได้แก่ น้ำมันตะไคร้หอม , น้ำมันจากเมล็ดน้อยหน่า , น้ำมันจากใบยอ จึงได้ทดลองทดสอบฤทธิ์ฆ่าเหาของสมุนไพรทั้ง 3 ชนิด ที่ความเข้มข้นต่าง ๆ พบว่าที่ความเข้มข้น 10% ของน้ำมันตะไคร้หอม และ 15% ของน้ำมันจากเมล็ดน้อยหน่าสามารถฆ่าเหาได้แต่สารสกัดจากใบยอไม่สามารถฆ่าเหาได้ จากนั้นจึงนำความเข้มข้นที่ฆ่าเหาได้มาเตรียมเป็น Shampoo ที่อัตราส่วนของน้ำมันตะไคร้หอม : น้ำมันจากเมล็ดน้อยหน่า ต่าง ๆ กัน คือ 70:30 , 50:50 , 30:70 , 100:0 แล้วจึงนำมาทดสอบฤทธิ์ฆ่าเหาอีกครั้ง โดยเปรียบเทียบฤทธิ์ฆ่าเหา ความคงตัว ราคา กับ Shampoo ฆ่าเหาที่มีอยู่ในท้องตลาด คือ Hafif © พบว่าทุกตำรับสามารถฆ่าเหาได้ นอกจากนี้ได้ทดสอบความคงตัวโดยตั้ง Shampoo ทั้งไว้ที่อุณหภูมิห้อง 1 เดือน และทดสอบด้วยวิธี Freeze thaw

Senior Project : Formulation of lice-killer herbal shampoos: extract from *Annona squamosa* Linn. , *Morinda citrifolia* Linn and *Cymbopogon nardus* (Linn.) Rendle

By: Amporn Eusawat 839174
Anuntaya Uanithirath 839177
Aree Kawchumnan 839179

Adviser : Somlak kongmaung
 Uthai Sotanaphun

ABSTRACT

The head lice (*Pediculus humanus capitis*) is Ectoparasites that is a carrier to Epidemic typhus, Trench fever, Epidemic. It is an important problem. Most of the treatment is a use of chemical active ingredient; Gamma benzene hexachloride, Benzyl benzoate and Lindane, that maybe irritate to skin, hair and eyes. For reducing the irritation effect from chemicals, the herbal shampoo might be an alternative. Oil custard apple seed, Citronella grass oil and Noni leave were used in this study. The formulation of lice-killer shampoo was performed and tested for optimal concentration of herbal-extracts and types of shampoo which yielded the most effective for a lice-killer.

The results of the study showed that 10% of Citronella grass oil and 15% custard applied seed oil in solution was shown the effective of killing lice. The herbal shampoos were formulated and evaluation comparing with commercial shampoo. The result showed that every shampoos type could kill more than 80% of the head lice within 2 hours. From the stability data, after 1 month and after freeze thaw was stable except Citronella shampoos. The cost of herbal shampoo was cheaper than a commercial shampoo.